

Bruxelles, 12 noiembrie 2025
(OR. en)

14905/25

**Dosar interinstituțional:
2022/0299 (NLE)**

**SOC 727
EMPL 485
ECOFIN 1459**

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Mesaje-cheie din partea CPS referitoare la punerea în aplicare a Recomandării Consiliului privind un venit minim adecvat care să asigure incluziunea activă în toate statele membre ale UE – Aprobare

În continuare, se pun la dispoziția delegațiilor mesajele-cheie din partea Comitetului pentru protecție socială referitoare la punerea în aplicare a Recomandării Consiliului privind un venit minim adecvat care să asigure incluziunea activă în toate statele membre ale UE, care urmează să fie aprobate de Consiliu (EPSCO) în cadrul reuniunii sale din 1 decembrie 2025.

Raportul complet din 2025 privind venitul minim, pregătit în comun de Comitetul pentru protecție socială și de Comisia Europeană, și analiza pe țări figurează în documentul 14905/25 ADD 1 și, respectiv, documentul 14905/25 ADD 2.

Raportul privind venitul minim din 2025

Prezentare generală a punerii în aplicare a Recomandării Consiliului privind un venit minim adecvat care să asigure incluziunea activă în toate statele membre ale UE

Raport comun elaborat de Comitetul pentru protecție socială și de Comisia Europeană, Direcția Generală Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune

Mesaje-cheie

- În urma crizei costului vieții, sărăcia rămâne o preocupare puternică pentru mulți europeni.** Potrivit unui sondaj Eurobarometru din 2025, 84 % dintre europeni sunt îngrijorați de faptul că prea puține persoane sunt ferite de sărăcie în țara lor¹. Sărăcia aduce atingere demnității umane. Combaterea sărăciei nu este doar un imperativ etic și social. Sprijinirea coeziunii sociale este, de asemenea, esențială pentru a asigura încrederea în instituțiile politice și pentru a spori reziliența societăților noastre. În egală măsură, este inteligentă din punct de vedere economic, întrucât o forță de muncă care deține competențe și care este bine calificată ne consolidează competitivitatea. Mai mult decât atât, sărăcia are un cost. De exemplu, dezavantajele socioeconomice în rândul copiilor costă societățile echivalentul a 3,4 % din PIB anual².
- Recomandarea Consiliului din 2023 privind un venit minim adecvat care să asigure incluziunea activă reprezintă o etapă importantă pentru combaterea sărăciei și a excluziunii sociale în UE.** Prin această recomandare, statele membre au convenit asupra unor componente-cheie comune care să asigure succesul politicilor privind venitul minim, cu scopul de a contribui împreună la reducerea sărăciei în UE. Acestea au reiterat meritele abordării incluziunii active, care combină sprijin pentru venit, politici legate de piețe ale forței de muncă incluzive și acces la servicii. În plus, pentru a asigura o viață demnă în toate etapele vieții, au stabilit o ambiție comună de a atinge treptat un nivel adecvat de sprijin pentru venit până în 2030. Aceasta ar trebui să sprijine convergența socială ascendentă.

¹ Eurobarometru special 559, *Investing In Fairness* (Investiții în echitate), 2025.

² OCDE, *The economic costs of childhood socio-economic disadvantage in European OECD countries* (Costurile economice ale dezavantajelor socioeconomice în rândul copiilor în țările OCDE europene), 2022.

3. **Deși o serie de state membre au început să pună în aplicare recomandarea și au înregistrat progrese**, în unele cazuri cu sprijinul Mecanismului de redresare și reziliență și al Fondului social european+ (FSE+), **în această etapă, niciunul dintre sistemele de venit minim ale statelor membre nu este pe deplin conform cu dispozițiile recomandării**. În plus, în timp ce majoritatea reformelor naționale respectă orientările incluse în recomandare, în unele cazuri statele membre se abat de la principiile recomandării.
4. **Recomandarea stabilește mai multe abordări pentru a asigura caracterul adecvat, însă majoritatea statelor membre trebuie să își intensifice eforturile de îmbunătățire a gradului de adecvare**. Trimiterea la pragul riscului de sărăcie este una dintre abordările prezentate în recomandare. În medie, în 2023, venitul disponibil al persoanelor singure care primeau (cel puțin) un venit minim atingea 33,8 % din venitul disponibil median, în timp ce rata riscului de sărăcie era de 60 % din venitul disponibil median. Cifra era de 37,9 % din venitul disponibil median pentru cuplurile cu doi copii. Aproximativ un sfert dintre statele membre încă nu dispun de o metodologie clară pentru a defini nivelul sprijinului pentru venit, iar o treime nu prevăd nicio actualizare sau indexare periodică. Eforturile de îmbunătățire a metodologiei și de indexare sau de actualizare periodică a acesteia ar trebui consolidate pentru a asigura caracterul adecvat.
5. **Asigurarea faptului că persoanele aflate în dificultate au dreptul la prestații este, de asemenea, esențială, deoarece există în continuare lacune în ceea ce privește gradul de acoperire**. În 2023, în medie, în UE, 16,8 % din populația săracă din gospodăriile cu un grad de ocupare a forței de muncă (aproape) egal cu zero nu a primit nicio prestație socială. Deși toate statele membre au criterii de eligibilitate în general transparente, acestea prezintă diferențe în special în ceea ce privește rezidența, vârsta și testarea mijloacelor și a activelor. Acest lucru indică o eterogenitate puternică și uneori chiar în creștere în definiția populației aflate în dificultate.

6. **Toate statele membre se confruntă cu un grad ridicat de neadoptare a prestațiilor de venit minim, ceea ce reduce eficacitatea sistemelor de venit minim.** Cu toate acestea, cuantificarea gradului de neadoptare este dificilă, deoarece nu există o abordare unică validată pentru a-l estima. Foarte puține state membre procedează la evaluarea periodică a gradului de neadoptare. Estimările variază între 20 % și 50 %, în funcție de statele membre. O serie de state membre pun în aplicare măsuri pentru a aborda diferenții factori ai neadoptării, în special prin simplificarea și digitalizarea procedurilor de depunere a cererilor, prin facilitarea accesului la informații (online și offline), prin colectarea de date de la diferite autorități într-un sistem de informații cuprinzător și prin informarea potențialilor beneficiari. Cu toate acestea, aceste inițiative trebuie să fie extinse pentru a aborda în mod mai cuprinzător problema neadoptării.
7. **Statele membre își continuă eforturile de promovare a unor piețe ale forței de muncă incluzive, inclusiv prin consolidarea eforturilor lor de a asigura o forță de muncă care deține competențe și care este bine calificată în contextul scăderii populației în vârstă de muncă.** Au fost propuse reforme pentru a spori rolul prestațiilor de venit minim în sprijinul acordat beneficiarilor pentru a participa la măsuri de politică active în domeniul pieței forței de muncă și pentru a căuta în mod activ locuri de muncă. În acest scop, câteva state membre au extins măsurile de activare, înăspriind în același timp criteriile de activare. Acest lucru ar trebui să fie însoțit de măsuri de politică active în domeniul pieței forței de muncă mai eficace, orientate către beneficiarii de venit minim, oferind sprijin personalizat, și către rezultate susținute în materie de ocupare a forței de muncă. Este important ca factorii de decizie politică să înțeleagă cauzele profunde ale inactivității pentru a adapta măsurile de politică active în domeniul pieței forței de muncă și pentru a aborda provocările cu care se confruntă persoanele aflate în situații vulnerabile. Este necesară monitorizarea atentă a impactului unor criterii de activare mai stricte pentru a se asigura faptul că acestea nu conduc la sărăcie sau excluziune socială.

8. **În toate statele membre, în sistemele de venit minim au fost incluse stimulente financiare pentru a încuraja munca, însă există în continuare lacune în ceea ce privește capacitatea sistemelor de a sprijini veniturile beneficiarilor atunci când aceștia intră în câmpul muncii.** În anumite țări, creșterea timpului de lucru nu conduce întotdeauna la o creștere a venitului disponibil. În plus, pentru facilitarea incluziunii pe piața forței de muncă, sunt esențiali factori nefinanțari precum disponibilitatea formării la locul de muncă și oportunitățile de locuri de muncă de calitate. O tranziție reușită către ocuparea forței de muncă necesită eliminarea treptată a dreptului la prestații, alături de furnizarea de stimulente atât financiare, cât și nefinanțare.
9. **Mai multe state membre au demonstrat un angajament ferm de a facilita accesul la servicii de facilitare și la servicii esențiale.** Deși au fost aprobate multe reforme, în unele țări anumite servicii pot să nu fie ușor accesibile pentru beneficiarii de venit minim din cauza unor bariere precum disponibilitatea, accesibilitatea financiară sau capacitatea operațională scăzută. Există în continuare lacune substanțiale în domenii precum accesul la servicii de îngrijire a copiilor, la îngrijiri de sănătate, la locuințe și la conectivitatea la internet. În plus, în multe state membre nu există standarde de calitate pentru servicii.
10. **Planurile de incluziune socială sunt elaborate, de regulă, după efectuarea unor evaluări individuale ale nevoilor, pentru a oferi o combinație adecvată de servicii sociale și de măsuri active pe piața forței de muncă.** În timp ce aproximativ jumătate dintre statele membre au introdus planuri specifice de incluziune socială pentru beneficiarii de venit minim, numai în șase țări există, în conformitate cu recomandarea Consiliului, dispoziții legale pentru a furniza aceste planuri în termen de trei luni. Gradul efectiv de acoperire a beneficiarilor de către planuri rămâne relativ scăzut.

11. **Pentru a avea sisteme de venit minim solide, sunt necesare procese de guvernare eficace, participative și cuprinzătoare.** Acestea presupun o capacitate operațională suficientă, cooperarea și implicarea părților interesate în diferitele etape ale punerii în aplicare a politicilor, precum și stabilirea unor mecanisme solide de monitorizare și evaluare. Modul în care sunt concepute sistemele de venit minim variază de la un stat membru la altul din cauza tradițiilor naționale. Existența unor mecanisme de guvernare solide poate contribui la prevenirea fragmentării, a suprapunerilor și a lacunelor, asigurând astfel că nevoile persoanelor celor mai vulnerabile sunt abordate în mod eficace, indiferent de modul general în care sunt concepute sistemele de prestații sociale.
12. **Având în vedere aceste elemente, Comitetul pentru protecție socială (CPS) consideră că vor fi necesare eforturi suplimentare pentru a aborda lacunele identificate în primul raport comun al Comisiei și al Comitetului pentru protecție socială (CPS) privind punerea în aplicare a recomandării.** Acest lucru va contribui la eforturile de combatere a sărăciei și la atingerea obiectivului UE de a reduce numărul persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială cu cel puțin 15 milioane până în 2030. În acest fel, se va aduce o contribuție la îmbunătățirea rezilienței societăților noastre și a competitivității economiilor noastre. Pentru a contribui la aceste eforturi, Comisia și CPS vor continua să sprijine și să monitorizeze politicile statelor membre, în special prin publicarea unui nou raport în 2028, prin îmbunătățirea continuă a cadrului de referință privind venitul minim și prin facilitarea învățării reciproce în cadrul CPS și al grupurilor sale de lucru (cum ar fi Rețeaua pentru un venit minim, MINET). În plus, viitoarea și prima strategie a UE pentru combaterea sărăciei va prezenta inițiative concrete pentru a sprijini un angajament reînnoit în ceea ce privește combaterea sărăciei în UE.
-